

Antiga Audiència, dijous 30 de març de 2006

El niño

L'enfant, Jean Pierre i Luc Dardenne, 2005

Sense horitzons

Una propera distància

Els germans Jean Pierre i Luc Dardenne van començar la carrera realitzant videos sobre els moviments obrers de la ciutat belga de Wallonie. A partir de 1978 van filmar una sèrie de documentals sobre la resistència antinazi a la mateixa ciutat, sobre les ràdios lliures i sobre la memòria obrera.

El primer film de ficció és de 1987 quan van adaptar una obra de teatre, *Falsch*. Aquest tracta la història de l'últim supervivent d'una família jueva exterminada als camps de concentració. Després van dirigir *Je pense à vous*, però el reconeixement no va arribar fins a la seva tercera pel·lícula: *La promesse*, que va rebre nombrosos premis el 1996. La consagració va arribar el 1999 i es va confirmar en el 2005, anys en els quals van rebre la *Palme d'Or* a Cannes per

Rosetta i *El niño*, respectivament.

Les obsessions temàtiques dels germans semblen haver-se mantingut intactes a través dels anys (amb un matís obvi per l'actualització). Des dels orígens militant en el cinema pot entendre's la història de *Rosetta*, una jove determinada a trobar i a conservar una ocupació. En general, ens presenta tota l'atmosfera i les preocupacions actuals en els seus films: les relacions humanes i socials en un entorn contemporani degradat, vistes amb una mirada rigorosa, coherent.

El niño és el relat desesperat de Bruno i Sònia, dos joves que han d'assumir, sense estar preparats, la paternitat. Ambdós joves, immadurs, frustrats, sense perspectives, estan acostumats simplement a viure l'instant, sense veure més enllà, fent ús d'un instint de

supervivència gairebé animal. La realitat de Bruno és tan brutal que, el dia que Sònia dóna a llum, se li ocorre vendre's el nen a uns traficants. Al llarg del film, Bruno haurà d'enfrontar-se a una cosa pitjor, submergir-se en el més profund de si mateix per a intentar trobar-se i així poder fer, almenys, alguna cosa per a la seva vida. Al final, sempre quedarà el dubte de qui és el nen al qual fa referència el títol.

Per la seva banda, Sònia sí que trobarà una «solució» o, almenys, una «sortida» a la realitat: l'amor pel seu fill. L'amor filial serà la promesa de felicitat que tindrà al seu abast, una promesa tòpica, però que no és, de cap manera, poca cosa: és i sembla l'única manera de «salvar-se» en una societat que ha perdut l'esperança.

L'elecció de dos personatges joves, Bruno de 20 anys i Sònia

de 18, no és casual. Són individus, en el sentit més solitari del terme, que gairebé no tenen passat i que, en definitiva, no tenen futur. A més, han crescut en un entorn que sembla haver-los donat completament l'esquena a qualsevol plantejament ètic. En el seu món no hi pot haver moral perquè davant les circumstàncies només els queda intentar sobreviure.

Però el més interessant en el cinema dels Dardenne sobrepasa el fet cinematogràfic. La postura ètica suposa una aposta estètica radical que els allunya de les convencions, especialment dels sentimentalismes, a les quals es procliu el cinema d'orientació social. L'aposta per un realisme descarnat, sense concessions, pot resultar molesta per la seva sordidesa i desolació. On hauria d'haver diàleg, hi ha silenci. On la càmera s'hauria de mostrar, oculta. En una paradoxa d'una subtileza extraordinària, la proximitat de la càmera –hi ha abundants plànols curts– distància a l'espectador: estem davant un relat íntim que, al mateix temps, no ens permet la identificació.

Film a film, hi ha qui els podria trobar (amb raó) repetitius o poc arriscats i, fins i tot, trillats. Els Dardenne han anat erigint en els cronistes de la misèria

contemporània, en els creadors d'un univers que és tota una elegia dels codis morals i dels valors humans tradicionals de la societat del benestar. L'espectador, igual que els personatges, no troba la solució, i només és capaç de concloure que és culpable tot aquell que ha ajudat a construir aquest món. No obstant això, en la seva mirada sobre aquest món fosc i desesperat, no hi ha judicis, ni tampoc alternatives. Hi ha, sobretot, la voluntat de dirigir la càmera a les ombres, als llocs que ningú vol veure. D'aquesta manera, per mirar la foscor és necessari encara que sigui una mica de llum. Potser aquesta sigui l'esperança. Potser per contagi, aquests universos acaben il·luminant-se una mica.

Fitxa tècnica

Equip tècnic

Direcció: Jean Pierre Dardenne i Luc Dardenne
Guió: Jean Pierre Dardenne i Luc Dardenne
Producció: Jean Pierre Dardenne, Luc Dardenne i Denys Freid
Fotografia: Alain Marcoen
Muntatge: Marie-Hélène Dozo
Nacionalitat: Bèlgica i França
Any: 2005
Durada: 100 min

Equip Artístic

Jérémie Renier (Bruno)
Déborah François (Sonia)
Jérémie Segard (Steve)
Fabrizio Rongione (el bandit jove)
Olivier Gourmet (el policia de civil)

Filmografia

2002

El hijo

1999

Rosetta

1997

Gigi, Monica... et Bianca

1996

La promesa

1992

Je pense à vous

1987

Falsch